TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. gruodžio 1 d.*

Byloje C-253/09

dėl 2009 m. liepos 8 d. pagal EB 226 straipsnį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo

Europos Komisija, atstovaujama R. Lyal ir K. Talabér-Ritz, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Vengrijos Respubliką, atstovaujamą R. Somssich ir M. Z. Fehér,

atsakovę,

* Proceso kalba: vengrų.

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Tizzano, teisėjai M. Safjan, M. Ilešič, E. Levits ir M. Berger (pranešėjas),

generalinis advokatas J. Mazák,
posėdžio sekretorius B. Fülöp, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2010 m. rugsėjo 23 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2010 m. gruodžio 9 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Šiuo ieškiniu Europos Bendrijų Komisija prašo Teisingumo Teismo pripažinti, kad Vengrijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal EB 18, EB 39 bei EB 43 straipsnius ir 1992 m. gegužės 2 d. Europos ekonominės erdvės susitarimo (OL L 1, 1994, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 52 t., p. 3, toliau – EEE susitarimas) 28 ir 31 straipsnius, nes nekilnojamojo turto Vengrijoje, kuris bus pagrindinė gyvenamoji vieta, pirkimą, pardavus tokio tipo turtą, vertino skirtingai, atsižvelgdama į tai, ar parduotas turtas buvo Vengrijoje, ar kitoje valstybėje narėje.

Nacionalinė teisė

2 1995 m. Pajamų mokesčio įstatymo Nr. CXVII (toliau – Pajamų mokesčio įstatymas) redakcijos, galiojusios iki 2007 m. gruodžio 31 d., 63 straipsnyje buvo numatyta:

„<...> pajamos už nekilnojamojo turto ir nuosavybės teisių pardavimą apmokestinamos 25 % mokesčio tarifu.

<...> Mokėtinas mokestis sumažinamas (arba asmuo visai atleidžiamas nuo mokesčio) mokesčio suma, mokėtina nuo tos už turto ar nuosavybės teisių pardavimą gautų pajamų dalies (gyvenamojo būsto pirkimo lengvata), kuri naudojama paties fizinio asmens, jo artimo šeimos nario arba buvusio sutuoktinio gyvenamajam būstui įsigyti, 12 mėnesių iki šių pajamų gavimo arba 60 mėnesių po to (gyvenamojo būsto pirkimo lengvatos pagrindas).“

3 Ši gyvenamojo būsto pirkimo lengvata buvo teikiama tik tuo atveju, jeigu investicijos susijusios su gyvenamosios paskirties turtu Vengrijoje.

4 Pagrindinei bylai taikomos 1990 m. Mokesčių įstatymo Nr. XCIII redakcijos (toliau – Mokesčių įstatymas) 1 straipsnyje nustatyta:

„Turto mokesčiu apmokestinamas paveldimas, dovanojamas ir perleidžiamas už užmokestį turtas <...>“.

5 Mokesčių įstatymo 2 straipsnio 2 dalies tekstas yra toks:

„Nuostatos, kuriose reglamentuojamas dovanojamo ir perleidžiamo už atlygį turto apmokestinimas, taikomos valstybės teritorijoje esančiam turtui ir su juo susijusioms nuosavybės teisėms, jeigu tarptautinėse sutartyse nenumatyta kitaip“.

6 Mokesčių įstatymo 21 straipsnio 5 dalyje numatyta:

„<...> Jeigu pirkėjas fizinis asmuo parduoda kitą savo gyvenamąjį būstą per vienus metus iki pirkimo arba po jo, mokesčio bazė apskaičiuojama kaip skirtumas tarp nupirkto ir parduoto turto rinkos vertės (prieš atskaitant mokesčius) <...>“

Ikiteisminė procedūra

7 2007 m. kovo 23 d. oficialiu pranešimu Komisija atkreipė Vengrijos Respublikos dėmesį į tai, kad nacionalinės mokesčių teisės nuostatos, susijusios su nekilnojamojo turto perleidimu, nesuderinamos su EB 18, EB 39, EB 43 bei EB 56 straipsniuose ir atitinkamuose EEE susitarimo straipsniuose užtikrintomis teisėmis.

8 Komisija nurodė, kad šiose mokesčių teisės nuostatose diskriminaciškai vertinamas gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto Vengrijoje pirkimas pardavus ankstesnį gyvenamąjį būstą, nes jose įtvirtintos palankesnės priemonės, kai šis gyvenamasis būstas yra Vengrijoje, o ne kitos valstybės narės teritorijoje. Taigi pagal šias nuostatas gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto pirkimas, susijęs su ankstesnio gyvenamojo būsto pardavimu, yra apmokestinamas didesniais mokesčiais, kai būstas yra

ne Vengrijoje. Be to, dėl šių nuostatų diskriminacinio pobūdžio jomis kliudoma laisvam darbuotojų ir kapitalo judėjimui, taip pat pažeidžiama įsisteigimo laisvė. Komisija taip pat nurodė nežinanti jokio pagrindo, kuriuo būtų galima pateisinti skirtingą vertinimą.

9 2007 m. rugpjūčio 8 d. laiške Vengrijos Respublika pripažino, kad Pajamų mokesčio įstatymo 63 straipsnio nuostata pažeidžiama galiojanti Sąjungos teisė, ir pareiškė apie ketinimus priimti naujas normas, kuriomis būtų užtikrinta, kad apskaičiuojant pajamų mokestį apmokestinamųjų asmenų vertinamas nebūtų diskriminacinis dėl vietos, kurioje yra jų nekilnojamasis turtas.

10 Tačiau dėl Mokesčių įstatymo 21 straipsnio 5 dalies nuostatos Vengrijos Respublika manė, kad ji nepažeidžia Sąjungos teisės.

11 2007 m. gruodžio 12 d. elektroniniu laišku Vengrijos Respublika informavo Komisiją, kad Vengrijos Parlamentas priėmė 2007 m. Įstatymą Nr. CXXVI dėl tam tikrų mokesčių įstatymų pakeitimų, o šis įstatymas įsigaliojo 2008 m. sausio 1 dieną. Įstatymo 19 straipsniu pakeistas Pajamų mokesčio įstatymo 63 straipsnis panaikinant nuostatas, susijusias su mokesčio sumažinimu, kuris buvo taikomas perkant Vengrijos teritorijoje esantį nekilnojamąjį turtą kaip gyvenamąjį būstą.

12 Šiomis aplinkybėmis Komisija laikėsi oficialiame pranešime pateiktos nuomonės ir 2008 m. birželio 27 d. išsiuntė pagrįstą nuomonę, ragindama Vengrijos Respubliką per du mėnesius nuo jos gavimo imtis būtinų priemonių, kad į šią nuomonę būtų tinkamai atsižvelgta.

13 2008 m. rugpjūčio 27 d. laišku Vengrijos Respublika atsakė į pagrįstą nuomonę ir jame pakartojo 2007 m. rugpjūčio 8 d. laiške nurodytą nuomonę.

14 Nepatenkinta tokiu atsakymu, Komisija pateikė šį ieškinį.

Dėl ieškinio

Šalių argumentai

15 Komisija nurodo, kad ginčijamas teisės aktas, ypač mokesčio už nekilnojamojo turto pirkimą apskaičiavimo sistema, prieštarauja EB 18, EB 39 bei EB 43 straipsniams ir Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimo 28 ir 31 straipsniams, nes juose mažiau palankiai vertinami Sąjungos ir EEE piliečiai, kurie, naudodamiesi savo laisvo judėjimo teise, nori įsigyti nekilnojamojo turto Vengrijoje ir tuo pačiu laiku parduoti nekilnojamąjį turtą kitoje Sąjungos ar EEE valstybėje narėje.

16 Pirmiausia Komisija mano, kad nagrinėjamas mokestis yra netiesioginis.

17 Toliau Komisija nurodo, kad mokestis visada mokėtinas, kai Vengrijoje perkamas nekilnojamasis turtas, kuris bus pirkėjo pagrindinė gyvenamoji vieta, tačiau jis gali būti sumažintas arba iš viso nemokamas, jei tuo pačiu laiku parduodamas ankstesnis

pirkėjo gyvenamasis būstas, su sąlyga, kad jis yra Vengrijoje. Iš tiesų, nors pagal Mokesčių įstatymo 21 straipsnio 5 dalį mokesčio apmokestinamoji vertė lygi skirtumui tarp nupirkto turto rinkos vertės prieš atskaitant mokesčius ir parduoto turto rinkos vertės, gali būti atskaityta tik Vengrijos teritorijoje parduoto turto vertė. Šiomis aplinkybėmis dėl šios diskriminacijos, atsiradusios dėl mokesčio sistemos, asmenų, pirmą kartą Vengrijoje perkančių nekilnojamąjį turtą, kuris bus pagrindinė gyvenamoji vieta, padėtis yra mažiau palanki ir jie mažiau skatinami pirkti naują gyvenamąjį būstą šioje valstybėje narėje ir čia įsikurti nei asmenys, perkantys naują šio tipo turtą vietoj jau turėto turto Vengrijos teritorijoje.

18 Taigi, anot Komisijos, asmenų, kurie, prieš pirkdami Vengrijoje naują pagrindinį gyvenamąjį būstą, jau turėjo pagrindinį gyvenamąjį būstą kitoje valstybėje narėje, padėtis galėjo būti tokia pati kaip ir asmenų, kurie turėjo tokį būstą Vengrijoje, t. y. padėtis, kai pirmieji, pirkdami turtą, kuris bus pagrindinė gyvenamoji vieta, kitoje valstybėje narėje taip pat turėjo sumokėti tokio paties dydžio mokestį kaip ginčijamas mokestis. Dėl aplinkybės, kad Vengrijos įstatymų leidėjas nenumato jokios galimybės apskaičiuojant mokesčio apmokestinamąją vertę iš įsigyto naujo turto vertės atskaityti parduoto turto rinkos vertę, kai parduotas turtas nėra Vengrijoje, skirtingai vertinama objektyviai panaši asmenų padėtis ir tai yra diskriminacija.

19 Dėl įsisteigimo laisvės pažeidimo Komisija, kitaip nei Vengrijos Respublika, mano, kad, kiek tai susiję su naudojimusi šia laisve, nesvarbu, kad nagrinėjamos teisės akto nuostatos taikomos gyventi naudojamam nekilojamajam turtui, o ne komercinei veiklai skirtoms patalpoms. Iš tiesų negalima atmesti, kad savarankiškai dirbantis asmuo įsteigs savo profesinės veiklos vietą savo pagrindinėje gyvenamojoje vietoje.

20 Anot Komisijos, kiek tai susiję su asmenimis, nevykdančiais ekonominės veiklos, remiantis EB 18 straipsniu dėl tų pačių priežasčių darytina tokia pati išvada.

21 Komisija taip pat mano, kad dėl tų pačių priežasčių kaip ir tos, kurios susijusios su EB 39 ir EB 43 straipsnių pažeidimais, Vengrijos Respublika nevykdo įsipareigojimų ir pagal EEE susitarimo 28 ir 31 straipsnius, susijusius atitinkamai su įsisteigimo laisve ir laisvu darbuotojų judėjimu.

22 Be to, Komisija mano, kad tokios diskriminacijos negalima pateisinti bendrojo intereso pagrindais.

23 Dėl mokesčio sistemos darnumo Komisija mano, kad Vengrijos Respublika negali remtis 1992 m. sausio 28 d. Sprendimu *Bachmann* (C-204/90, Rink. p. I-249) ir 2006 m. vasario 23 d. Sprendimu *Keller Holding* (C-471/04, Rink. p. I-2107). Anot Komisijos, nors tiesa, kad būtinybe užtikrinti mokesčio sistemos darnumą galima pateisinti naudojimosi EB sutartyje užtikrintais pagrindiniais principais apribojimą, tačiau šia priežastimi pagrįstam argumentui galima pritarti tik jei yra tiesioginis ryšys tarp atitinkamos mokesčių lengvatos ir jos kompensavimo konkrečia mokestine rinkliava. Tačiau nėra jokio tiesioginio mokestinio ryšio tarp ginčijamame teisės akte nekilnojamojo turto nurodytų pardavimo sandorių.

24 Be to, Komisija mano, jog teritorialumo principu, kuriuo remiasi Vengrijos Respublika, t. y. tuo, kad egzistuoja mokestinė kompetencija, kuri gali būti įgyvendinta be jokių apribojimų nacionalinėje teritorijoje esančio nekilnojamojo turto atžvilgiu, ir kad ji neegzistuoja užsienyje esančio turto atžvilgiu, negali būti pateisinta Mokesčių įstatymo 21 straipsnio 5 dalyje įtvirtinta priemonė.

25 Pasak Komisijos, kuri remiasi 2004 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Manninen* (C-319/02, Rink. p. I-7477) 49 punktu, Vengrijos institucijos taip pat negali remtis mokestinių pajamų sumažėjimu kaip privalomuoju bendrojo intereso pagrindu, kad pateisintų šią priemonę.

26 Galiausiai vėl remdamasi minėtu Sprendimu *Manninen* Komisija taip pat atmeta pateisinimą, pagrįstą sunkumais atsižvelgti į tai, ar parduota nuosavybė kitoje valstybėje narėje ir ar sumokėti mokesčiai ją įsigyjant, su kuriais Vengrijos institucijos susidurtų nustatydamos mokėtino mokesčio už Vengrijoje esančio nekilnojamojo turto įsigijimą dydį. Sunkumas nustatyti, kiek užsienyje sumokėtas mokestis atitinka ginčijamą mokestį pagal apskaičiavimo pagrindą ir metodą, negali būti argumentas, kuriuo būtų galima pateisinti nagrinėjamą diskriminaciją. Vis dėlto Komisija pripažįsta, kad Vengrijos Respublika, taikydama 2008 m. sausio 17 d. Sprendimą *Jäger* (C-256/06, Rink. p. I-123), mokesčių mokėtojui gali nustatyti konkrečius reikalavimus, kad gautų būtiną informaciją, tačiau bet kuriuo atveju šie reikalavimai negali būti neproporcingi siekiamam tikslui.

27 Vengrijos Respublika pažymi, kad, kitaip, nei mano Komisija, ginčijamas mokestis turėtų būti priskirtas prie tiesioginių mokesčių kategorijos, ir nurodo, kad nagrinėjama apmokestinimo sistema nepažeidžiami EB 18, EB 39 bei EB 43 straipsniai ir atitinkamos EEE susitarimo nuostatos. Be to, ši valstybė narė tvirtina, kad ši sistema bet kokiu atveju pateisinama bendrojo intereso pagrindais.

28 Pirmiausia, Vengrijos Respublika nurodo, kad laisvas asmenų judėjimas ir įsisteigimo laisvė nepažeidžiami iš esmės dėl to, kad nėra diskriminacijos tarp objektyviai panašių situacijų. Ginčydama Komisijos nuomonę šiuo klausimu Vengrijos Respublika mano, kad visų asmenų, norinčių pirmą kartą įsigyti nekilnojamąjį turtą Vengrijoje,

padėtis yra objektyviai panaši, o tai, ar jie buvo įsigiję tokį turtą kitoje valstybėje narėje, nesvarbu. Asmenų, kurie jau būdami nekilojamojo turto, kuris yra jų pagrindinė gyvenamoji vieta, Vengrijoje savininkai įsigyja naują tokio tipo turtą šioje valstybėje vietoj senojo, padėtis taip pat yra objektyviai panaši.

29 Tačiau, anot šios valstybės narės, asmenų, kurie parduoda nekilnojamąjį turtą, kuris yra jų pagrindinė gyvenamoji vieta, Vengrijoje, kad įsigytų toje pačioje valstybėje kitą tokio tipo turtą, ir kurie parduoda nekilnojamąjį turtą, kuris yra jų pagrindinė gyvenamoji vieta, kitoje valstybėje narėje, kad įsigytų kitą tokio tipo turtą Vengrijoje, padėtis nėra objektyviai panaši. Iš tiesų, pirma, šių asmenų nuolatinė gyvenamoji vieta mokesčių mokėjimo tikslais gali būti kitur, nes tie, kurie priklauso pirmai kategorijai, yra nacionaliniai rezidentai, o tie, kurie priklauso antrajai, yra užsienio rezidentai. Antra, kalbant apie pastarajai kategorijai priklausančius asmenis, pažymėtina, kad anksčiau turėtam turtui netaikoma Vengrijos mokesčių teisė dėl teritorinių ir materialinių priežasčių, nors taip nėra kitos kategorijos asmenų parduoto turto atveju.

30 Šiuo klausimu Vengrijos Respublika remiasi Teisingumo Teismo praktika, be kita ko, 1995 m. vasario 14 d. Sprendimu *Schumacker* (C-279/93, Rink. p. I-225) 34 punktu ir 2005 m. liepos 5 d. Sprendimu *D.* (C-376/03, Rink. p. I-5821), pagal kurią pajamų ir turto mokesčių srityje asmenų rezidentų ir nerezidentų padėtis dažniausiai nėra panaši, ir tai, kad valstybė narė nesuteikia nerezidentui kai kurių rezidentams suteikiamų mokesčių lengvatų, paprastai nėra diskriminacija. Be to, ši valstybė narė savo argumentams pagrįsti remiasi byla, kurioje buvo priimtas 2005 m. rugsėjo 8 d. Sprendimas *Blanckaert* (C-512/03, Rink. p. I-7685), ir atkreipia dėmesį į ginčijamų nuostatų šioje byloje ir nagrinėjamoje byloje panašumą.

31 Vengrijos Respublika taip pat pažymi, kad Sutartis, kaip ją aiškina Teisingumo Teismas, neužtikrina to, kad Sąjungos piliečio veiklos perkėlimas į kitą valstybę narę neturės jokio poveikio apmokestinimui (žr., be kita ko, 2004 m. balandžio 29 d. Spren-

dimo *Weigel*, C-387/01, Rink. p. I-4981, 55 punktą; 2004 m. liepos 15 d. Sprendimo *Lindfors*, C-365/02, Rink. p. I-7183, 34 punktą ir 2005 m. liepos 12 d. Sprendimo *Schempp*, C-403/03, Rink. p. I-6421, 45 punktą). Ji tvirtina, kad nagrinėjama sistema atitinka mokesčių teritorialumo principą, kuris pripažįstamas Sąjungos teisėje (žr., be kita ko, 1997 m. gegužės 15 d. Sprendimą *Futura Participations ir Singer*, C-250/95, Rink. p. I-2471) ir pagal kurį skirtingos nacionalinės mokesčių sistemos egzistuoja kartu ir nė viena nėra viršesnė už kitą.

32 Kadangi galimi iškraipymai atsirado dėl nacionalinių mokesčių teisės aktų skirtumų ir jiems netaikomos Sutarties nuostatos, susijusios su laisvu judėjimu, galima manyti, kad asmuo, kuris pasinaudojo su laisvu judėjimu susijusiomis nuostatomis, valstybėje narėje vertinamas mažiau palankiai mokesčių srityje vien dėl to, kad jam taikoma kitos valstybės narės kompetencija mokesčių srityje. Vis dėlto negali būti laikoma, kad vien dėl šios padėties asmuo yra diskriminuojamas ir, antra, kad ši padėtis – tai teisės į laisvą judėjimą apribojimas, prieštaraujantis Sąjungos teisei.

33 Šiuo klausimu Vengrijos Respublika pažymi, kad valstybių narių apmokestinimo kompetencija apima ne tik mokesčių naštos nustatymą, bet ir lengvatų suteikimą. Taigi ginčijamas teisės aktas atitinka teritorialumo principą ir juo nepažeidžiama Sąjungos teisė.

34 Anot Vengrijos Respublikos, remiantis šia prielaida galimas pagrindinių laisvių apribojimas – tai būtina valstybių narių apmokestinimo kompetencijos teritorinio pasidalijimo pasekmė. Taigi darnaus apmokestinimo galios pasidalijimo tarp valstybių narių užtikrinimas yra vienas iš bendrųjų interesų pagrindų, kuriuo pateisinami tokie apribojimai.

35 Be to, ši valstybė narė, remdamasi nusistovėjusia teismo praktika (žr. minėtą Sprendimą *Bachmann*; 1992 m. sausio 28 d. Sprendimą *Komisija prieš Belgiją*, C-300/90, Rink. p. I-305; minėtus sprendimus *Manninen* ir *Keller Holding* bei 2007 m. lapkričio 8 d. Sprendimą *Amurta*, C-379/05, Rink. p. I-9569), nurodė, kad ginčijama mokesčio sistema pateisinama bendrojo intereso pagrindais, susijusiais su mokesčio sistemos darnumu. Teisingumo Teismas pritaria tokiam pateisinimui, kai, pirma, yra tiesioginis ryšys tarp atitinkamos mokesčių lengvatos ir mokestinės naštos, kuri atsveria šią lengvatą, ir, antra, nustatyta, jog ir lengvata, ir našta susijusios su tuo pačiu asmeniu ir tuo pačiu mokesčiu. Nagrinėjamu atveju Vengrijos Respublika tvirtina, kad esama tokio ryšio atsižvelgiant į tai, jog tik asmenys, kurie jau įsigijo nekilnojamąjį turtą Vengrijos teritorijoje, gali pasinaudoti ginčijama mokesčio lengvata, kai įsigyja kitą nekilnojamąjį turtą Vengrijoje. Taigi negalima paneigti to, kad ši mokesčio lengvata ir mokestinė našta, kuri atsveria šią lengvatą, susijusios su tuo pačiu asmeniu ir jos taikomos apmokestinant tuo pačiu mokesčiu.

36 Be to, Vengrijos Respublika atmeta Komisijos argumentą, jog ginčijamu teisės aktu siekiama tik išvengti biudžeto įplaukų sumažėjimo. Šiuo teisės aktu siekiamas tikslas – padaryti taip, kad bet koks nekilnojamojo turto Vengrijoje įsigijimas būtų bent vieną kartą apmokestintas ginčijamu mokesčiu, apskaičiuojamu nuo visos įsigyto turto rinkos vertės, vengiant to, jog pirmą kartą įsigyjant turtą šiuo mokesčiu apmokestinti ištekliai būtų vėliau vėl apmokestinti. Tai darni visuma, kuri būtina įgyvendinant teritorialumo principą.

37 Galiausiai ši valstybė narė tvirtina, kad ginčijamu teisės aktu išplėtus šią mokesčio lengvatą ir ją taikant ir užsienio nekilnojamajam turtui kiltų tokių rimtų praktinių problemų, kad būtų sutrikdytas sistemos veikimas ir, be kita ko, nebebūtų galima užkirsti kelio galimam piktnaudžiavimui.

38 Be to, triplike Vengrijos Respublika primena, kad iš Komisijos tyrimo matyti, jog ji ginčija Vengrijos teisės aktą tiek, kiek jame ribojamas naudojimasis laisvo asmenų,

kurie naudodamiesi laisvo judėjimo ir įsisteigimo teisėmis ketina perkelti savo pagrindinę gyvenamąją vietą į Vengriją, judėjimo ir įsisteigimo teisėmis. Jei Komisija būtų norėjusi išnagrinėti ginčijamą teisės aktą ir turto pirkimą būtų laikiusi tik investicija, neatsižvelgdama į gyvenamosios vietos ar nuolatinės gyvenamosios vietos mokesčių mokėjimo tikslais pakeitimą, reikia manyti, jog ji tai būtų dariusi remdamasi laisvo kapitalo judėjimu, kaip jis suprantamas pagal EB 56 straipsnį.

39 Vis dėlto, kadangi ji rėmėsi ne šia pagrindine laisve, o tik laisvu asmenų judėjimu, reikia manyti, kad tyrimas apima tik situacijas, kai asmenys, naudodamiesi laisvo judėjimo teise, perkelia savo gyvenamąją vietą į Vengriją. Taigi iš to valstybė narė padarė išvadą, kad gyvenamosios vietos pakeitimu ir įsikūrimu mokesčių mokėjimo tikslais pateisinama tai, kad daromas skirtumas tarp asmenų, kurie pirmą kartą įsigyja gyvenamąjį būstą Vengrijoje, ir tų, kurie įsigyja naują gyvenamąjį būstą vietoj ankstesnio būsto toje valstybėje.

40 Todėl Vengrijos Respublika savo argumentus grindžia 2009 m. vasario 12 d. Sprendimu *Block* (C-67/08, Rink. p. I-883) ir tvirtina, kad valstybė narė neprivalo atsižvelgti į gyvenamojo būsto kitoje Sąjungos ar EEE valstybėje narėje rinkos vertę.

Teisingumo Teismo vertinimas

41 Pirmiausia reikia priminti, kad Komisija ir Vengrijos Respublika nesutaria dėl to, ar ginčijamas mokestis laikytinas tiesioginiu, ar netiesioginiu mokesčiu.

42 Šiuo atžvilgiu reikia konstatuoti, kad neatsižvelgiant į tai, ar ginčijamas mokestis yra tiesioginis, ar netiesioginis, jis nėra suvienodintas Europos Sąjungos lygmeniu, todėl priklauso valstybių narių kompetencijai, ir valstybės, remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, turi ją įgyvendinti laikydamosi Sąjungos teisės (kiek tai susiję su tiesioginiais mokesčiais, žr., be kita ko, 2004 m. kovo 4 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, C-334/02, Rink. p. I-2229, 21 punktą; 2011 m. sausio 20 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją*, C-155/09, Rink. p. I-65, 39 punktą ir 2011 m. birželio 16 d. Sprendimo *Komisija prieš Austriją*, C-10/10, Rink. p. I-5389, 23 punktą).

43 Todėl reikia apsvarstyti, ar, kaip teigia Komisija, nacionalinės teisės nuostatomis, susijusiomis su nekilnojamojo turto perleidimo už atlygį apmokestinimu, būtent Mokesčių įstatymo 2 straipsnio 2 dalies ir 21 straipsnio 5 dalies nuostatomis, apribojamos EB 18, EB 39 bei EB 43 straipsniuose ir EEE susitarimo 28 ir 31 straipsniuose įtvirtintos asmenų judėjimo laisvės.

Dėl kaltinimų, susijusių su Sutarties nuostatų pažeidimu

44 Kalbant apie kaltinimą, pagrįstą EB 18, EB 39 ir EB 43 straipsnių pažeidimu, reikia priminti, kad EB 18 straipsnio, kuriame apskritai įtvirtinta kiekvieno Sąjungos piliečio teisė laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje, specialios normos yra EB 39 straipsnis, kiek tai susiję su darbuotojų judėjimo laisve, ir EB 43 straipsnis, kiek tai susiję su įsisteigimo laisve (žr. 2006 m. spalio 26 d. Sprendimo *Komisija prieš Portugaliją*, C-345/05, Rink. p. I-10633, 13 punktą; 2007 m. sausio 18 d. Sprendimo *Komisija prieš Švediją*, C-104/06, Rink. p. I-671, 15 punktą; 2008 m. sausio 17 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-152/05, Rink. p. I-39, 18 punktą ir minėto Sprendimo *Komisija prieš Graikiją* 41 punktą).

45 Todėl, prieš pagal EB 18 straipsnį vertinant ginčijamą mokesčio sistemą asmenų, kurie juda iš vienos valstybės narės į kitą ketindami ten įsikurti dėl priežasčių, nesusijusių su ekonominės veiklos vykdymu, atžvilgiu, ją reikia išnagrinėti remiantis EB 39 ir EB 43 straipsniais.

— Dėl EB 39 ir EB 43 straipsnių apribojimų

46 Visomis Sutarties nuostatomis, susijusiomis su laisvu asmenų judėjimu, siekiama palengvinti Sąjungos piliečiams sąlygas visoje jos teritorijoje vykdyti bet kokią profesinę veiklą ir draudžiamos priemonės, galinčios sudaryti mažiau palankias sąlygas piliečiams, siekiantiems vykdyti ekonominę veiklą kitos valstybės narės teritorijoje (žr. 2005 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Komisija prieš Daniją*, C-464/02, Rink. p. I-7929, 34 punktą ir nurodytą teismo praktiką; minėtų Sprendimo *Komisija prieš Portugaliją* 15 punktą, Sprendimo *Komisija prieš Švediją* 17 punktą, Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* 21 punktą ir Sprendimo *Komisija prieš Graikiją* 43 punktą).

47 Valstybės narės piliečiams pripažinta įsisteigimo laisvė apima jų teisę imtis savarankiškai dirbančių asmenų veiklos ir ja verstis kitos valstybės narės teritorijoje tomis pačiomis sąlygomis, kurios įsisteigimo valstybės narės teisės aktuose nustatytos jos pačios piliečiams (žr., be kita ko, 1986 m. sausio 28 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, 270/83, Rink. p. 273, 13 punktą ir 2011 m. gegužės 24 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją*, C-47/08, Rink. p. I-4105, 79 punktą, taip pat šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Komisija prieš Austriją*, C-161/07, Rink. p. I-10671, 27 punktą). Kitaip tariant, pagal EB 43 straipsnį valstybėms narėms draudžiama savo teisės aktuose numatyti kitokias veiklos vykdymo sąlygas asmenims, kurie nori pasinaudoti įsisteigimo laisve, nei tos, kurios nustatytos jų pačių piliečiams (minėtų 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Komisija prieš Austriją* 28 punktas ir 2001 m. gegužės 24 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją* 79 punktas).

48 Nagrinėjamu atveju Komisija nurodo, kad ginčijamame teisės akte įtvirtintas skirtingas Vengrijos ar užsienio mokesčių mokėtojų, kurie parduoda turtą Vengrijos teritorijoje, ir mokesčių mokėtojų, kurie parduoda turtą už šios teritorijos ribų, mokestinis vertinimas yra diskriminacinis ir juo pastarieji atgrasomi nuo naudojimosi laisvo judėjimo teise ir įsisteigimo laisve.

49 Taigi Komisija mano, kad diskriminacija kyla dėl mažiau palankaus mokestinio vertinimo, taikomo perkeliant gyvenamąją vietą iš kitos valstybės narės nei Vengrija į pastarąją, palyginti su tuo, kuris taikomas keičiant gyvenamąją vietą Vengrijos teritorijoje, ir iš esmės laikosi nuomonės, kad, remiantis mokestinės lygybės principu, pirmoji, su keliomis valstybėmis narėmis susijusi, situacija turi būti vertinama taip pat kaip ir antroji ir kad jai susiklosčius turi būti galima pasinaudoti ginčijama teise į mokesčio lengvatą.

50 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką diskriminacija gali kilti tik tuomet, kai panašioms situacijoms taikomos skirtingos normos arba kai ta pati norma taikoma skirtingoms situacijoms (žr., be kita ko, minėto Sprendimo *Schumacker* 30 punktą; 2007 m. kovo 22 d. Sprendimo *Talotta*, C-383/05, Rink. p. I-2555, 18 punktą ir 2007 m. liepos 18 d. Sprendimo *Lakebrink ir Peters-Lakebrink*, C-182/06, Rink. p. I-6705, 27 punktą).

51 Vadinasi, šių dviejų mokesčių mokėtojų kategorijų skirtingas vertinimas galėtų būti laikomas diskriminacija, kaip ji suprantama pagal Sutartį, jei šių kategorijų mokesčių mokėtojų padėtis būtų panaši pagal nagrinėjamas mokesčių teisės normas.

52 Darytina išvada, kad nagrinėjamu atveju Vengrijos Respublika privalėtų suteikti ginčijamą mokesčio lengvatą mokesčių mokėtojams, kurie parduoda už šios valstybės narės teritorijos esantį nekilnojamąjį turtą, tik su sąlyga, kad taikant šį mokestį jų padėtis būtų laikoma objektyviai panašia į mokesčių mokėtojų, kurie parduoda nekilnojamąjį turtą Vengrijoje, padėtį.

53 Šiuo klausimu Vengrijos Respublika prieštarauja Komisijos išvadai ir nurodo, kad padėtis yra nepanaši. Valstybė narė tvirtina, kad galima neišplėsti ginčijamos mokesčių lengvatos taikymo turtui, už kurį jau buvo ar turėjo būti sumokėtas mokestis kitoje valstybėje narėje, jei ji buvo numačiusi tokį valstybinį mokestį. Atsižvelgiant į šio mokesčio pobūdį, ginčijamas teisės aktas taikomas tik nekilnojamajam turtui Vengrijoje, nes asmenų, kurie anksčiau nebuvo įsigiję nekilnojamojo turto šioje valstybėje, ir tų, kurie jau turėjo tokį turtą, padėtis nėra panaši, todėl skirtingų normų taikymas šioms dviem asmenų kategorijoms nėra diskriminacija, kaip ji suprantama pagal Sutartį.

54 Su tokiais argumentais negalima sutikti.

55 Iš tiesų pagal nusistovėjusią teismo praktiką tiesioginių mokesčių srityje rezidentų ir nerezidentų padėtis valstybėje paprastai nėra panaši, nes nerezidento vienos valstybės teritorijoje gaunamos pajamos dažniausiai sudaro tik dalį jo bendrų pajamų, centralizuotų jo nuolatinėje gyvenamojoje vietoje, ir asmeninis nerezidento mokumas, atsirandantis atsižvelgiant į jo bendras pajamas ir į asmeninę bei šeiminę padėtį, lengviausiai gali būti įvertinamas toje vietoje, kur yra jo asmeninių ir turtinių interesų centras, t. y. paprastai jo nuolatinė gyvenamoji vieta (minėto Sprendimo *Schumacker* 31 ir 32 punktai; 1999 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Gschwind*, C-391/97, Rink. p. I-5451, 22 punktas ir 2004 m. liepos 1 d. Sprendimo *Wallentin*, C-169/03, Rink. p. I-6443, 15 punktas).

56 Be to, tai, kad valstybė narė nesuteikia nerezidentams tam tikrų mokesčių lengvatų, kurių ji suteikia rezidentams, atsižvelgiant į objektyvius rezidentų ir nerezidentų padėties skirtumus, ir pajamų šaltinio, ir asmeninio mokumo arba jo asmeninės bei šeiminės padėties požiūriu paprastai nėra diskriminacija (minėtų Sprendimo *Schu-*

macker 34 punktas, Sprendimo *Gschwind* 23 punktas; 2003 m. birželio 12 d. Sprendimo *Gerritse*, C-234/01, Rink. p. I-5933, 44 punktas ir minėto Sprendimo *Wallentin* 16 punktas).

57 Vis dėlto svarbu pažymėti, kad šiuos principus Teisingumo Teismas išplėtojo savo praktikoje, susijusioje su pajamų mokesčiu, t. y. srityje, kurioje objektyvūs mokesčių mokėtojų skirtumai, kaip antai pajamų šaltinis, asmens mokumas ar asmeninė ir šeiminė padėtis, gali turėti įtakos apmokestinant mokesčių mokėtoją, ir į juos paprastai atsižvelgia įstatymų leidėjas. Tačiau taip nėra ginčijamo mokesčio, kuris yra nustatomas pagal nekilnojamojo turto pardavimo kainą, atveju. Taigi Vengrijos Respublika nenurodė ir iš bylos medžiagos nematyti, kad mokant šį mokestį atsižvelgiama į asmenines mokesčių mokėtojo aplinkybes.

58 Šiomis aplinkybėmis ginčijamo mokesčio atžvilgiu vienintelis naują pagrindinį gyvenamąjį būstą Vengrijoje įsigyjančių asmenų, nerezidentų šioje valstybėje narėje, įskaitant ir Vengrijos piliečius, pasinaudojusius laisvo judėjimo Sąjungoje teise, ir Vengrijos rezidentų, Vengrijos ar kitos Sąjungos valstybės piliečių, skirtumas susijęs su ankstesniu pagrindiniu gyvenamuoju būstu. Iš tiesų abiem atvejais asmenys nusipirko nekilnojamąjį būstą Vengrijoje, kad čia įsikurtų, ir, pirkdami savo ankstesnį pagrindinį gyvenamąjį būstą, vieni sumokėjo tokį patį mokestį kaip ginčijamasis valstybėje, kurioje buvo šis būstas, o kiti šį mokestį sumokėjo Vengrijoje.

59 Šiomis aplinkybėmis, pripažinus, kad valstybė narė gali laisvai taikyti skirtingą vertinimą vien dėl to, kad Sąjungos piliečio pirmoji pagrindinė gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje narėje, normos dėl laisvo asmenų judėjimo taptų beprasmės (šiuo klausimu žr. minėto 1986 m. sausio 28 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* 18 punktą; 2001 m. kovo 8 d. Sprendimo *Metallgesellschaft ir kt.*, C-397/98 ir C-410/98, Rink. p. I-1727, 42 punktą ir 2008 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Papillon*, C-418/07, Rink. p. I-8947, 26 punktą).

60 Atsižvelgiant į ankstesnius svarstymus, kaip teisingai nurodo Komisija, visų asmenų, kurie perkelia savo pagrindinę gyvenamąją vietą Sąjungos ar EEE viduje, nesvarbu, ar perkeliama Vengrijos teritorijoje, ar iš kitos valstybės narės, kurioje buvo ankstesnė gyvenamoji vieta, į Vengriją, padėtis yra panaši.

61 Tai konstatavus, reikia priminti, kad nustatant, ar egzistuoja diskriminacija, Bendrijos situacijos ir išimtinai vidaus situacijos panašumas turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant į atitinkamų nacionalinių nuostatų tikslą (žr., be kita ko, minėto Sprendimo *Papillon* 27 punktą).

62 Šiuo klausimu iš bylos medžiagos matyti, kad nagrinėjamu atveju nacionalinės teisės akto tikslas yra, kad kiekvienas nekilnojamojo turto pirkimas būtų apmokestintas mokesčiu, kurio apmokestinamąją vertę sudaro visa įsigyto turto rinkos vertė, vengiant to, kad pirmą kartą įsigyjant turtą apmokestinti ištekliai vėliau perkant turtą būtų vėl apmokestinti.

63 Tačiau dėl padėties panašumo pažymėtina, kad šis tikslas – kapitalą, investuotą nekilnojamam turtui pirkti, apmokestinti tik vieną kartą – gali būti iš esmės pasiektas ir tuo atveju, kai parduotas nekilnojamasis turtas yra Vengrijos teritorijoje, ir tuo atveju, kai jis yra kitos valstybės narės teritorijoje.

64 Taigi atsižvelgiant į Mokesčių įstatymo tikslą ši abiejų grupių asmenų padėtis yra panaši.

65 Todėl ginčijama mokesčio sistema įtvirtintas nevienodas požiūris atsižvelgiant į vietą, kur yra parduotas nekilnojamasis turtas.

66 Kalbant apie Komisijos nurodytą ginčijamo teisės akto atgrasomąjį poveikį, reikia priminti, kad, kaip pažymėta, jame nesuteikiama ginčijama mokesčio lengvata asmenims, kurie Vengrijoje įsigyja nekilnojamąjį turtą, kuris bus pagrindinė gyvenamoji vieta, ir kurie jau pardavė ar ketina parduoti savo ankstesnį gyvenamąjį būstą kitoje valstybėje narėje, todėl šiame teisės akte šiems asmenims numatyta didesnė mokestinė našta nei tiems, kuriems taikoma lengvata.

67 Šiomis aplinkybėmis negalima atmesti, kad tam tikrais atvejais ginčijamu teisės aktu asmenys, kuri naudojasi laisvo judėjimo teise (ir įsisteigimo teise), numatyta EB 39 ir EB 43 straipsniuose, gali būti atgrasomi nuo gyvenamojo būsto Vengrijoje pirkimo.

68 Atsižvelgiant į nurodytus argumentus, reikia konstatuoti, kad tiek, kiek Mokesčių įstatymo 2 straipsnio 2 dalies ir 21 straipsnio 5 dalies nuostatose asmenys, kurie ketina įsikurti Vengrijoje ir čia perka nekilnojamąjį turtą ir kuriems neleidžiama pasinaudoti nagrinėjamo mokesčio lengvata perkant nekilnojamąjį turtą, vertinami mažiau palankiai, kiek tai susiję su mokesčiu už nekilnojamojo turto pirkimą, palyginti su asmenimis, kurie keičia būstą šioje valstybėje narėje, šios nuostatos yra EB 39 ir EB 43 straipsnyje įtvirtinto laisvo asmenų judėjimo apribojimas.

— Dėl apribojimo pateisinimo

69 Iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad nacionalinės priemonės, galinčios apriboti galimybę pasinaudoti Sutarties užtikrintomis pagrindinėmis laisvėmis ar naudojimąsi jomis padaryti mažiau patrauklų, gali būti leistinos, jeigu jomis siekiama bendrojo intereso tikslo, jos yra tinkamos šiam tikslui pasiekti ir neviršija to, kas rei-

kalinga jo siekiant (žr., be kita ko, minėto 2011 m. sausio 20 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją* 51 punktą).

70 Taigi reikia išsiaiškinti, ar dviejų kategorijų mokesčių mokėtojų skirtingas vertinimas gali būti pateisintas bendrojo intereso pagrindu, kaip antai būtinybe apsaugoti mokesčio sistemos darnumą.

71 Iš tiesų Teisingumo Teismas jau nusprendė, kad būtinybe apsaugoti mokesčio sistemos darnumą gali būti pateisinami teisės aktai, kuriais ribojamos pagrindinės laisvės (žr. minėtų Sprendimo *Bachmann* 21 punktą, Sprendimo *Manninen* 42 punktą; 2008 m. spalio 23 d. Sprendimo *Krankenheim Ruhesitz am Wannsee-Seniorenheimstatt*, C-157/07, Rink. p. I-8061, 43 punktą ir 2009 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Glaxo Wellcome*, C-182/08, Rink. p. I-8591, 77 punktą).

72 Tačiau kad tokiu pateisinimu grindžiamam argumentui galėtų būti pritarta, turi būti nustatytas tiesioginis ryšys tarp atitinkamos mokesčio lengvatos ir jos kompensavimo konkrečia mokestine rinkliava (žr., be kita ko, minėto Sprendimo *Manninen* 42 punktą; 2007 m. kovo 13 d. Sprendimo *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation,* C-524/04, Rink. p. I-2107, 68 punktą ir minėto Sprendimo *Amurta* 46 punktą).

73 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad Mokesčių įstatyme įtvirtinta sistema pagrįsta tuo, kad nekilnojamojo turto, kuris bus pagrindinė gyvenamoji vieta, Vengrijoje pirkėjas, kuris parduoda savo ankstesnį gyvenamąjį būstą, įskaitant ir esantį šioje valstybėje, per šiame įstatyme numatytą terminą turi sumokėti mokestį, apskaičiuotą ne nuo visos įsigyto turto vertės, bet tik nuo įsigyto turto ir parduoto turto rinkos vertės skirtumo. Taigi apmokestinama yra tik išteklių, investuotų turtui pirkti, dalis, kuri nebuvo apmokestinta.

74 Tačiau kai parduotas turtas yra kitoje valstybėje narėje, ne Vengrijos Respublikoje, pastaroji neturi jokios teisės apmokestinti sandorio, kurį pirmojoje valstybėje narėje sudarė asmuo, nusprendęs įsigyti nekilnojamąjį turtą, kuris bus pagrindinė gyvenamoji vieta. Tokiomis aplinkybėmis numatant, kad perkant turtą mokesčio lengvata gali naudotis tik asmenys, kurie jau sumokėjo ginčijamą mokestį įsigydami panašų turtą, šios mokesčio lengvatos sistema atspindi simetrišką logiką, kaip ji suprantama pagal teismo praktiką (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Krankenheim Ruhesitz am Wannsee-Seniorenheimstatt* 42 punktą).

75 Iš tiesų, jei mokesčių mokėtojams, kurie anksčiau nesumokėjo šio mokesčio pagal ginčijamą apmokestinimo tvarką, būtų taikoma atitinkama mokesčio lengvata, jie nepagrįstai gautų mokesčio, kuriuo jų ankstesnis įsigijimas už Vengrijos teritorijos ribų nebuvo apmokestintas, lengvatą.

76 Darytina išvada, kad šioje sistemoje yra tiesioginis ryšys tarp suteiktos mokesčio lengvatos ir pirminės rinkliavos. Iš tiesų, pirma, ši lengvata ir mokestinė našta susijusios su tuo pačiu asmeniu ir, antra, jos taikomos apmokestinant tuo pačiu mokesčiu.

77 Šiomis aplinkybėmis svarbu priminti, kad šios dvi sąlygos, t. y. kad būtų tas pats mokestis ir tas pats mokesčių mokėtojas, laikomos pakankamomis siekiant nustatyti šį ryšį (žr., be kita ko, 2000 m. birželio 6 d. Sprendimo *Verkooijen*, C-35/98, Rink. p. I-4071, 58 punktą; 2003 m. rugsėjo 18 d. Sprendimo *Bosal*, C-168/01, Rink. p. I-9409, 29 ir 30 punktus ir minėto Sprendimo *Krankenheim Ruhesitz am Wannsee-Seniorenheimstatt* 42 punktą). Be to, reikia pažymėti, kad Komisija neginčijo, kad ginčijama lengvata suteikiama tam pačiam mokesčių mokėtojui taikant tą patį mokestį.

78 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad Mokesčių įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje ir 21 straipsnio 5 dalyje numatytas apribojimas pateisinamas būtinybe užtikrinti mokesčio sistemos darnumą.

79 Vis dėlto, kad apribojimas būtų pateisintas šiuo pagrindu, taip pat reikia, kaip nurodyta šio sprendimo 69 punkte, kad jis būtų tinkamas ir proporcingas siekiamam tikslui.

80 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką šis apribojimas yra tinkamas tokiam tikslui pasiekti, nes jis visiškai simetriškas, kadangi taikant ginčijamą apmokestinimo tvarką galima atsižvelgti tik į parduoto nekilnojamojo turto Vengrijoje vertės ir įsigyto nekilnojamojo turto vertės skirtumą (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Krankenheim Ruhesitz am Wannsee-Seniorenheimstatt* 44 punktą).

81 Be to, šis apribojimas yra proporcingas siekiamam tikslui. Iš tiesų reikia priminti, kad, pirma, nagrinėjamo teisės akto tikslas – išvengti kapitalo, investuoto pagrindiniam gyvenamajam būstui, kuris po kažkiek laiko parduodamas, pirkti, dvigubo apmokestinimo, kai perkamas antras pagrindinis gyvenamasis būstas Vengrijoje. Antra, kaip nurodyta šio sprendimo 74 punkte, Vengrijos Respublika neturi jokios galios apmokestinti su nekilnojamuoju turtu susijusių sandorių, sudarytų kitose valstybėse narėse.

82 Tokiomis aplinkybėmis, jei būtų atsižvelgiama į šiuos sandorius siekiant sumažinti nagrinėjamo mokesčio apmokestinamąją vertę, šie sandoriai būtų vertinami kaip apmokestinti ginčijamu mokesčiu, nors jie ir nebūtų buvę apmokestinti. Akivaizdu, kad tokia situacija prieštarautų minėtam tikslui išvengti dvigubo apmokestinimo Vengrijos mokesčių sistemos atžvilgiu.

83 Nors tiesa, kad kitose valstybėse narėse sudaryti nekilnojamojo turto sandoriai galėjo būti apmokestinti panašiu ar tokiu pačiu mokesčiu, kaip antai nagrinėjamasis šioje byloje, vis dėlto reikia konstatuoti, kad, atsižvelgiant į dabar galiojančią Sąjungos teisę, valstybės narės, tik jei laikosi Sąjungos teisės, turi tam tikrą autonomiją mokesčių srityje ir kad todėl jos neprivalo pritaikyti savo mokesčių sistemos prie įvairių kitų valstybių narių mokesčių sistemų, kad būtų išvengta dvigubo apmokestinimo (pagal analogiją žr. 2007 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *Columbus Container Services*, C-298/05, Rink. p. I-10451, 51 punktą ir 2009 m. vasario 12 d. Sprendimo *Block*, C-67/08, Rink. p. I-883, 31 punktą).

84 Tai, kad dėl to, kaip apskaičiuojama turto mokesčio apmokestinamoji vertė, mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo šio mokesčio, kai vėliau įsigyja nekilnojamąjį turtą Vengrijoje, negali kelti abejonių dėl šio vertinimo. Iš tiesų, kai antro įsigyto nekilnojamojo turto vertė yra didesnė nei parduotojo, dėl to, kad antrą kartą perkant investuotas kapitalas nėra apmokestintas, mokesčių mokėtojas neturi teisės į jokį pirmą kartą perkant sumokėto mokesčio dalies sumažinimą. Remiantis šia tvarka galima manyti, kad nagrinėjama sistema yra lengvata, o ne paslėptas atleidimas, taikomas vien Vengrijos rezidentams.

85 Darytina išvada, kad laisvo asmenų judėjimo ir įsisteigimo laisvės apribojimas gali būti pateisintas pagrindu, susijusiu su mokesčio sistemos darnumo užtikrinimu.

— Dėl EB 18 straipsnio apribojimo

86 Kalbant apie asmenis, nereziduojančius Vengrijoje ir nevykdančius čia ekonominės veiklos, reikia pažymėti, kad nacionalinės teisės aktai, kuriuose numatytos nepalan-

kios sąlygos tam tikriems valstybės piliečiams tik todėl, kad jie pasinaudojo laisve judėti ir gyventi kitoje valstybėje narėje, yra EB 18 straipsnio 1 dalimi visiems Sąjungos piliečiams pripažintų laisvių apribojimas (žr. 2006 m. liepos 18 d. Sprendimo *De Cuyper*, C-406/04, Rink. p. I-6947, 39 punktą; 2006 m. spalio 26 d. Sprendimo *Tas-Hagen ir Tas*, C-192/05, Rink. p. I-10451, 31 punktą ir 2007 m. spalio 23 d. Sprendimo *Morgan ir Bucher*, C-11/06 ir C-12/06, Rink. p. I-9161, 25 punktą).

87 Nagrinėjamu atveju negali būti pagrįstai paneigta, kad tai, jog mokesčio apmokestinamoji vertė nesumažinama asmenims, keičiantiems gyvenamąją vietą Sąjungos viduje dėl priežasčių, nesusijusių su ekonominės veiklos vykdymu, tam tikrais atvejais gali atgrasyti šiuos asmenis nuo naudojimosi EB 18 straipsnyje užtikrintomis pagrindinėmis laisvėmis.

88 Vis dėlto iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad šis apribojimas galėtų būti pateisinamas Sąjungos teisės atžvilgiu, tik jeigu jis būtų pagrįstas objektyviu bendrojo intereso pagrindu, nepriklausančiu nuo atitinkamų asmenų pilietybės, ir būtų proporcingas nacionalinės teisės siekiamam teisėtam tikslui (žr. minėtų Sprendimo *De Cuyper* 40 punktą, Sprendimo *Tas-Hagen ir Tas*, 33 punktą ir Sprendimo *Morgan ir Bucher* 33 punktą).

89 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad dėl tų pačių priežasčių šio sprendimo 69–85 punktuose padaryta išvada dėl EB 39 ir EB 43 straipsnių apribojimo pateisinimo taip pat taikytina ir kaltinimui, pagrįstam EB 18 straipsnio pažeidimu (žr. 2007 m. liepos 5 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją*, C-522/04, Rink. p. I-5701, 72 punktą; minėtų

Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* 30 punktą ir Sprendimo *Komisija prieš Graikiją* 60 punktą).

Dėl kaltinimų, susijusių su EEE susitarimo pažeidimu

90 Komisija taip pat tvirtina, kad Vengrijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal EEE susitarimo 28 ir 31 straipsnius, susijusius atitinkamai su laisvu darbuotojų judėjimu ir įsisteigimo laisve.

91 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad nuostatos, draudžiančios riboti judėjimo laisvę ir įsisteigimo laisvę, įtvirtintos EEE susitarimo 28 ir 31 straipsniuose, yra tokios pačios kaip įtvirtintosios EB 39 ir EB 43 straipsniuose (žr., be kita ko, minėto 2007 m. liepos 5 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją* 76 punktą).

92 Šiomis aplinkybėmis kaltinimai, susiję su laisvo asmenų judėjimo ir įsisteigimo laisvės pažeidimu, turi būti pripažinti nepagrįstais.

93 Kadangi nebuvo pritarta jokiam kaltinimui, Komisijos ieškinį reikia atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

94 Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Vengrijos Respublika prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas, o Komisija pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Europos Komisija padengia bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.